

Det Kongelige Forsvarsdepartement
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo.

Harstad 03.01.2012.

Høring av rapport – Lokaliseringsalternativer for Forsvarets nye kampfly F-35.

Harstad kommune viser til departementets brev av 28.11.2011 ang. " Høring av rapport – Lokaliseringsalternativer for forsvarets nye kampfly F-35."

Harstad kommune ønsker å gi innspill til rapporten.

Etter kommunens oppfatning svarer ikke utredningen full ut på mandatet som ble gitt av Stortinget gjennom Innst.S. nr 318 (207 – 08) hvor det ble forutsatt at kandidatene Bodø, Evenes og Ørlandet skulle utredes likeverdig.

I møte med representanter for Evenes alternativet i oktober 2011 gjentok daværende forsvarsminister Grete Faremo at det fra Regjeringens side er en forutsetning at tre baser, og dermed seks ulike alternative kombinasjonsløsninger skal utredes på lik linje.

Det kan likeledes henvises til en artikkel publisert på forsvarsdepartementets hjemmesider ved oppstart av utredningsarbeidet.

" Siden høsten 2009 har Forsvarsdepartementet arbeidet med å utrede lokalisering av Forsvarets nye kampfly. Alternativene som skal utredes er Bodø, Evenes og Ørlandet og kombinasjoner av disse. Med kampflyenes sentrale rolle i løsningen av Forsvarets oppgaver vil de operative hensynene være tungtveiende. Likevel skal det gjennomføres en grundig og helhetlig vurdering av lokaliseringsspørsmålet, slik at alle vesentlige forhold er klarlagt før en beslutning om lokalisering fattes. I tillegg til en grundig vurdering av operative hensyn, vil utredningen fokusere på vedlikeholdsmessige og kostnadmessige forhold, herunder støy, trenings- og infrastrukturbehov, styrkeproduksjon, logistikk og støttebehov".

Prinsipielt er kommunen i mot metodikken som er benyttet og kommunen vil derfor be Forsvarsdepartementet legge frem en komplett utredning av Evenes som en-base, så vel som to-base.

Konsekvensen av dette er at Stortinget ikke får en reell mulighet til å vurdere og veie de enkelte faktorer opp mot hverandre, og dermed fratår Stortinget mulighet til å velge Evenes som fremtidens kampflybase ut fra egne vurderinger.

Nordområdene:

St.prp. nr. 48/Innst. S nr 318(2007 – 2008) legger følgende til grunn:
“ Både den høye prioriteten som er gitt til operative evne i nordområdene, og Norges forpliktelser i alliansesammenheng krever kampfly på beredskap i Nord-Norge (Quick Reaction Alert – QRA ”.)

I Stortingsmelding nr 7 (2011 – 2012) Nordområdene – Visjon og virkemidler henvises til side 64 i meldingen :

“ Regjeringen har de senere år prioritert å modernisere Sjøforsvaret og Luftforsvaret, med henblikk på relevant tilstedeværelse og økt situasjonsforståelse i våre havområder ”.

“ Den fremtidige anskaffelsen av nye kampfly, som erstatter dagens F-16, vil øke evnen til overvåkning og hurtig reaksjon også i nord ”

“ Nærvær er derfor i seg selv et mål. Synlig militært nærvær og konsekvent og forutsigbar opptreden fremmer stabilitet ”.

Dersom man finner det avgjørende å opprettholde Ørlandet som kampflybase, ser en fra kommunens side ikke noen vei utenom en to-baseløsning, med en base i Nord-Norge i tillegg til Ørlandet. Fra Ørlandet rekker ikke F-35 frem til de nord-østlige deler av Barentshavet, eller delelinjen mellom Russland og Norge. Med den betydning som nordområdene ser ut til å få for vår ressurstilgang mener kommunen at nasjonen ikke kan la være å betale den ” forsikringspremien ” det er å ha en permanent basering av kampfly i nord.

Innflygning:

Værdata fra Meteorologisk Institutt for perioden 1999 – 2002 som sammenligner blant annet Bodø og Evenes lufthavn, viser at skydekket på Evenes i gjennomsnitt er høyere enn de stasjoner som ligger ved havet. Statistikken viser at den prosentvise andelen av observasjoner som faller under disse minimumskravene er tilnærmet identiske for begge flyplassene.

Av dette kan vi konkludere med at forskjeller i meteorologi langt på vei oppveier de ulempene som topografi skaper.

Basert på dagens statistikk fra Avinor for den sivile trafikken over Evenes i perioden desember 2010 – november 2011, er den månedlige regulariteten for ankomster gjennomsnittlig 99,1 %. Til sammenligning hadde Bodø i samme periode en regularitet på 98,2 ”.

Når den sivile flåten kan holde en så høy regularitet, finner kommunen det bemerkelsesverdig at dagens systemer vil legge så store begrensninger på bruken av et av de mest avanserte fly som er konstruert.

Komparative fortrinn for Evenes:

Selv om utredningen tar opp flere av fordelene ved Evenes, er det behov for å knytte ytterligere kommentarer til viktige emner.

Rekruttering og kompetanse:

Det er grunn til å poengtere at aksene Harstad – Narvik med omland (47 000 innbyggere) sammen har et variert arbeidsmarked, med store kompetansemiljøer innen ingeniørfag, petroleum, samfunnssikkerhet og industr. Regionen har to høyskoler og et bredt tilbud innen videregående opplæring. Det eksisterer en lang tradisjon som vertskap for forsvaret i hele området. Alt bør derfor ligge til rette for at en oppbygging av en base vil fungere på beste måte.

I den generelle omtalen av Evenes som alternativ vises det til at Evenes og Skånland har hatt en nedadgående befolkningstendens. En av hovedårsakene til dette er at Forsvaret har lagt ned over 2000 arbeidsplasser i Nordre Nordland og Sør-Troms, mens den forventede nedgangen for Ørlandsregionen er estimert til 875 i utredningen.

Basens plassering i nærmiljøet:

Støy:

Når det gjelder støy er Evenes den klart mest robuste av alternativene som er vurdert. Den positive effekten dette har både økonomisk og helsemessig så vel for det omliggende naturmiljø bør derfor tillegges betydelig vekt.

Fare for sivilbefolkningen:

Selv om utredningen konkluderer med at Geneve-konvensjonens bestemmelse om beskyttelse av sivile ikke er til hinder for plassering av en kampflybase, er dette likevel et moment som må vurderes. Med sin tilbaketrukne posisjon i forhold til boligområder er Evenes et sikkert alternativ for alle fremtidige sikkerhetspolitiske scenarier. Basen ligger også svært fordelaktig plassert i forhold til sentrale ammunisjonslagre og er godt forsynt med egne lagre for så vel ammunisjon som drivstoff. Disse kapasitetene gjør at transporter av ammunisjon gjennom boligområder reduseres til et minimum.

Samtrening med egne styrker og andre våpengrener:

Utredningen berører i liten grad behov for samtrening med egne styrker og konsekvenser av de ulike basevalgene i denne sammenheng. Her kan det understrekes at Evenes med sin nærhet til hær, marine, kystvakt og spesialstyrker (Marinejegere og Kystjegere) er det beste alternativet. Dersom en velger en-baseløsning i sør vil en øke kostnadene og kompleksiteten i den jevnlig samøving med egne styrker.

Tilgang på arealer:

Evenes har i dag store arealer med omfattende militær infrastruktur på basen og i nærheten av basen som er godt sikret. I tillegg ligger basen i et område med gode muligheter for utbygging av infrastruktur både i fjell og i dagen uten at dette vil skape store interessekonflikter med andre interessenter.

Økonomi:

Generelt finner kommunen det vanskelig å gå inn i de økonomiske analysene som er gjort rundt drift og investeringer.

Vi er tilfreds med at utredningen slår fast at på Evenes kan mesteparten av eiendom, bygninger og anlegg brukes videre, og at en ved en slik løsning finner å kunne bruke flyoperative flater slik de er i dag.

Vi har likeledes merket oss det faktum at investeringskostnadene for to-base løsningen Ørland – Evenes er ca 1. milliard billigere på investeringssiden enn enbase- løsningen Bodø.

Ved sammenligning av to-base løsninger er Ørland – Evenes beregnet å være mer en 2 milliarder billigere enn alternativet Ørland – Bodø.

Oppsummering:

Norge trenger tilstedeværelse av kampfly i nord for å ivareta suverenitetshevdelse i vårt strategisk viktigste område. En base i sør vil ikke kunne ivareta denne oppgaven.

Utfordringene knyttet til innflygning ved Evenes synes overvurdert og forventes å kunne løses gjennom anvendelse av ny teknologi.

I et perspektiv frem mot 2050 er det ingen tvil om at Evenes vil være den best egnede kandidaten for en to-baseløsning basert på sine kvaliteter i forhold til støy, beliggenhet, arealtilgang og økonomi.

Marianne Bremnes

Ordfører
Harstad kommune.